

තෙලපත්ත ජාතකය

තවද එක්සමයෙක්හි කරුණාවට වාසසථානවූ තිලෝගුරු බුදුරජානන්වහන්සේ සුමහ නම් රට දෙසක නම් නියමිගම් නිසා එක්තරා වන ප්‍රදේශයෙක්හි වාසය කරණ සේක. මේ ජාතකය ජනපදකලාණි සූත්‍ර දේශනා අරභයා වදාළසේක.

හේ කෙසේදැයි යතහොත්

එක්සමයෙක්හි හික්ෂුන්වහන්සේ කම්සථාන දෙවා වදාරා උපමාවක් දක්වා හික්ෂුන්වහන්සේට අප්‍රමාදව මහණ දම් පුරවයි අවවාද කරණ බුදුහු මෙසේ වදාරණ සේක. මහණෙනි ජනපදකලාණි නම් උතුම්වූ රුදන්නාවූ තමා උන් දනව්වට කලාණවූ එක් ස්ත්‍රියෙක, කෙසකලාණය, මාංස කලාණය, අටේකලාණය, ජවිකලාණය, වයකලාණය යන පඤ්ච කලාණයෙන් යුක්තය. තවද ඒ නාටක ස්ත්‍රී තොමෝ උතුම්වූ රූපයෙන්ද උතුම්වූ කෘත්‍යයෙන්ද උතුම්වූ ගීතයෙන්ද උතුම්වූ වැඩිමෙන්ද බොහෝ ජනයාට සිත්කළුවන්නිය, එබඳු නාටක ස්ත්‍රීය ඒ නෘත්‍යමණ්ඩලයට බැස නෘත්‍ය ගීත වාද්‍යාදිය පවත්වන්ට පටන්ගත් කල්හි බොහෝ ගම් නියමිගම් රාජධානියෙහි මනුෂ්‍යයෝ ඇගේ රූපය දකුම්භ. මධුර ශබ්දය අසමභ, නෘත්‍ය ගීත වාද්‍යාදිය දකුම්භයි බොහෝ දෙනා රැස් වන්නාහු වෙද්ද මහණෙනි යම්සේ රජ්ජුරුකෙණෙක් සිරගෙයි උන් පුරුෂයෙකු ගෙන්වාගෙන මෝවිටි ගසා පිරුණ තෙල් පාත්‍රයක් ඔහු අතටදී එම්බල පුරුෂය තාගේ ජීවිතයෙහි අපේක්ෂා ඇත්තෙහි වින්මි මේ තෙල් පිරුණාවූ තෙල් පාත්‍රය දැකින් ඔසවාගෙන තෙල් බින්දුවක් විවරත් බිම නොවගුරුවා ඇලී නොගස්වා බිම නොහෙලා ජනපදකලාණි නම්වූ තෙල නාටකස්ත්‍රීය නටන්නාවූ රඟමණ්ඩල මඩ්‍රයෙන් නෘත්‍ය ගීතාදීන් නොබලා නොඅසා බොහෝ ජනයාගේ ඇඟන් නොපැහැර පලා ගියේ වින්මි තාගේ ජීවිතය ලබන්නේ යයි නියෝග කොට රජ්ජුරුවන් නැවත අනික්පුරුෂයෙකු ගෙන්වා තියුණු මුවහත් ඇති කඩුවක් ඔහු අතටදී තෙල් පාත්‍රය ගෙන යන පුරුෂයා තෙමේ තෙලෙන් බින්දුවක් වගුරුවා හෝනම් වේවයි නියෝග කළේවිනම් නියෝග ඇසූ පුරුෂ තෙමේ තෙල් පාත්‍රය ගෙන යන පුරුෂයා පෙරටුකොට ඔහු භයගන්වමින් තැනිගන්වමින් පසුපස්සෙහිලා යනුවෙද තෙල් පාත්‍රය ගෙන යන්නාවූ පුරුෂයාද තමන්ගේ ජීවිත ආසාවෙන් පිරු තෙල් පාත්‍රයෙන් තෙල් පොදකුත් බිම නොවගුරුවා ඇලීන් නොගස්වා බිම නොහෙලා ජනපදකලාණි නම්වූ නාටකස්ත්‍රීය නටන්නාවූ බොහෝ දෙනා රැස්ව රඟමඩුල්ල මඩ්‍රයෙන් ගැලවී පලා ගියේ නම් ඒ බැරිදෙයක් නොවෙයි, කුමක් නිසා දැයි යතහොත් කඩුවක් අත් ඇති පුරුෂයෙකු ඔහු පසුපස්සෙහි භයගන්වමින් ගියසෙයිනි, එම්බා මහණෙනි, මාගේ ශාසනයෙහි කමටහන් ඇරගෙන මහණ දම් පුරන්නාවූ යොගාවචරයා විසින් ජීවිත ආසාවෙන් තෙල් පාත්‍රය නොවගුරුවා ගෙන යන පුරුෂයා පරිද්දෙන් රූප ශබ්ද ගන්ධ රස ප්‍රමාදයෙහි අලග්නව මහණ දම් පිරියයුතුයයි මෙසේ ජනපදකලාණි නම් එබඳු නාටකස්ත්‍රීය නටන රඟමඩුල්ල මඩ්‍රයෙන් යම් පුරුෂයෙක් පිරුණ තෙල් පාත්‍රයක් නෙහෙලා නොවගුරුවා ඉදින් ගෙන ගියේ වින්මි සවාමිනි ඉතා ආශ්වාස වන්නේ යයි වදාළසේක. එසේ වදාළ හික්ෂුන් වහන්සේට සච්ඤයන් වහන්සේ වදාරණසේක. එම්බා මහණෙනි, ඒ ආශ්වාසී නොවෙයි පුරාතනයෙහි නුවනැත්තෝ තමන්ගේ අප්‍රමාද සිහිය හේතුකොට ගෙන අමනුෂ්‍යයන් විසින් නිර්මිත කරණලද දිව්‍යරූපයෙහිද ඉඳුරන් බිඳ ඇස් දල්වා බැලීම මාත්‍රාවකුත් නොකොට අමනුෂ්‍ය පරිගෘහිතවූ ස්ථානයෙන් ගැලවී ගෙන ගොසින් රාජග්‍රියට පැමිණියාහුය, එම්බා මහණෙනි, ඒ ආශ්වාසීයයි ජාතකදේශනාවට මුඛමාත්‍රයක් දක්වා නිශ්චිතව වැඩහුන්සේක. එකල්හි ඒ හික්ෂුන් වහන්සේ විසින් ආරාධිතවූ සච්ඤයන් වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදාළසේක.

යටගිය දවස බරණැස්තුවර බ්‍රහමදතන නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුත් රාජ්‍යයකරණ සමයෙහි පුරුෂලද පාරමිතා ඇති අප මහබෝසතානෝ ඒ බ්‍රහමදතන නම් රජ්ජුරුවන්ගේ පුත්‍රයන් සියක්දෙනා අතුරෙන් හැමටම බාලව ඉපිද අනුකුමයෙන් විඤ්චට පැමිණියේය. එකල්හි රජ්ජුරුවන්ගේ රජගෙයි පසේබුදුවරයන් වහන්සේ නිබද වළදනසේක. බෝධිසත්වයෝ පසේබුදුවරයන් වහන්සේට වතාවත් කරන්නාහ. එක්දවසක් බෝධිසත්වයෝ මාගේ මල්බෑයෝ බොහෝය. මේ නුවර කුලසන්නක වූ රාජ්ජය ලබමිදෝ හෝයි නොලබමිදෝහෝයි සිතූහ, ඉක්බිත්තෙන් ඔහුට පසේබුදුවරයන්වහන්සේ අතින් විචාරා නියම දැනිමි, මෙසේ සිතිවිල්ලෙක්විය, ඒ මහබෝසතානෝ දෙවෙනි දවස් පසේබුදුවරයන්වහන්සේ වැඩිකල්හි ඩබරාව හැරගෙන පැන් පෙරා ගෙනවුත් පය සෝදා තෙල් ගල්වා ඉක්බිත්තෙන් පසේබුදුරජානන්වහන්සේ අන්තර්බස්පකය වළදවා වැඩහුන් කල්හි වැඳ එකත්පස්ව උන්නාහුය, ස්වාමිනි මාගේ බොහෝ මල්බෑයෝ ඇත්තාහ, කුලසන්නකවූ රාජ්‍යයට මම පැමිණෙමිදෝහෝයි කියා විචාලාහුය, ඉක්බිත්තෙන් පසේබුදුරජානන්වහන්සේ වදාරණ සේක. කුමාරයෙනි තෙපි මෙනුවර ඉඳ රාජ්‍යය ලබන්නාහු නොවෙත්. මීට එක්සියවිසියොත් නකින් මත්තෙහි ගන්ධාර රට තක්සලා නුවරෙක් ඇත්තේය, ඒ නුවරට යන්ට සමච්ච වූ තෙපි මෙයත් සත්වන දවස් රාජ්‍යය ලබනු, අතරමගවූ මහමාවතක් ඇත. වනයෙහි උපද්‍රවයෙක් ඇත, ඒ වනය ඉකුත්කොට යන්නාහට යොදුන් සියයක් පමණ මාර්ගය වන්නේය, එල්ලයට යතොත් පණස්සොදුනක, ඒ මාර්ගය වනාහි අමනුෂ්‍යකානාරනම්, එහි යක්ෂනිහු අතරමග ගම්නියමිගම් සාලාවන් මත්තෙහි එල්වන ලද රත්තරු රිදීතරුයෙන් විසිතුරු වියත් ඇති මහසහන්පණවා රන් නිල් ඇගුයෙන් නොයෙක් පැහැ ඇති පටකඩනිර වටකොට ඇඳ දිව්‍යා භරණයෙන් ආත්මභාවය සරසා ශාලාවෙහි හිඳ යන එන්නාවූ පුරුෂයන් මිහිරිවූ වචනයෙන් පොළඹවා ගෙන මිහිරි ගී කියා ස්වරූප ඇත්තව මෙතන ඇවිත් හිඳ පැන්බිපියවයි කැඳවා සමීපයට පැමිණියාවූ පුරුෂයන්ට අසුන් පණවාදී තමන්ගේ රූපසොභාවෙන් හා භාව භාවලීලා කටාක්ෂමන් දස්මිතයෙන් පොළඹවා කේලය වසඟකොට තණහා ව්‍යතික්‍රම කළ කල්හි එතනදීම ලේ වගුරුව වගුරුවා කා ජීවිතක්ෂයට පමුණුවන්නාහ, රූපයෙහි ඇළුම්

ඇති සත්වයා රූපයේ සිත්ගන්නාහ. ශබ්දයෙහි ඇළුම් ඇති සත්වයා මිහිරිවූ ශබ්දයෙන් සිත්ගන්නාහ, ගන්ධයෙහි ඇළුම් ඇති සත්වයා දිව්‍යගන්ධයෙහි පොළඹවන්නාහ, රසවිසයකොට ඇති සත්වයා දිව්‍යමයවූ නොයෙක් අග්‍රසහනාත්මයෙන් පොළඹවන්නාහ, ස්පර්ශයෙහි ඇළුම් ඇති සත්වයා ඉස්දොර පාමුල ලනලද රංකන්වයින් ඇති මනාවූ ඇතිරිලි අතුරුණලද දිව්‍යනනින් පොළඹවන්නාහ, ඉන්ද්‍රියන් බිඳ ඒ යක්ෂනින් නොබලා සිහි එලවාගෙන ගියේවිනම් ඒ තක්සලා නුවර රජපිය ලබන්තවාදියි පසේබුදුරජානන්වහන්සේ වදාළසේක, බෝධිසත්වයෝ ස්වාමීනී වන්නාටය. නුඹවහන්සේ අවවාද ගෙනයන්නාවූ මම යක්ෂනින් කුමක් නිසා ඉන්ද්‍රියයන් බිඳ බලමිදැයි කියා ප්‍රතිඥාදී පසේබුදුවරයන්වහන්සේ ලවා පිරික් කරවා පිරිත්වැලි හා පිරිත්තූය ගෙන පසේබුදුවරයන් වහන්සේ හා දෙමව්පියන් වැද තමන්ගේ මාලිගාවට ගොස් තමන්ගේ සේවකයන්ට කියන්නාහු. මම තක්සලා නුවර රාජ්‍යය ගන්ටයම් තෙපි සිටුවයි කිහ, එසඳ පස්දෙනෙක් අපිත් නුඹවහන්සේ හා සමග එමහයි කිහ. බෝධිසත්වයෝ තොප විසින් එබඳුව යන්ට නොපිළිවන. අතරමග යක්ෂනීහු රූපාදියෙහි ඇළුම් ඇතිවම මනුෂ්‍යයින් එබඳු රූප ශබ්දාදියෙන් පොළඹවා ගණිති, මහත්වූ උපද්‍රව ඇත. මමවූකලී මාගේ සමපච්ඡය සිතාලායෙමි කිවූය, කීමෙක්ද දේවයන්වහන්ස අප නුඹවහන්සේ හා සමග යන්නමෝ අපට ප්‍රිය රූපයක් බලමෝද අපි නුඹවහන්සේ මෙන් බෝධිසත්වය මිහිබයි කිවූය, බෝධිසත්වයෝ එසේවිනම් අප්‍රමාදවයි කියා ඒ පස්දෙනා ගෙන මාර්ගයට පිළිපත්හ.

ඒ යක්ෂනීහු ග්‍රාමාදීන් මවානුන්න. ඒ පුරුෂයන් පස්දෙනා අතුරෙන් රූපයෙහි ඇළුම් ඇති, පුරුෂයා බලා රූපාලම්බන ප්‍රීතිබඬව මදක් පසු බැසෙන්නටවන, බෝධිසත්වයෝ කීමෙක්ද පින්වන මදක් පසුගැසුනේ ඇයිදැයි කිහ. එසඳ ඒ පුරුෂයා කියන්නේ දේවයන්වහන්ස මාගේ පා රිදෙයි මදක් ශාලාවේ හිඳ එමි කිය, බෝධිසත්වයෝ එමිබල පුරුෂය මොහු යක්ෂනීය මොවුන් ප්‍රාර්ථනා නොකරවයි කිවූය, ඒ පුරුෂයා වන්නාට කුමක් වේවයි දුටුදෙයක් දකිමි දේවයන්වහන්ස නොයායෙමි කිය, බෝධිසත්වයෝ එසේ විනම් තාගේ නොකීකරුකමින් වනදෙය තෝ මාදක්නේ වේදැයි කියා අන්පුරුෂයන් සතරදෙනා ගෙනගියාහ, ඒ රූපයෙහි ඇළුම් ඇති පුරුෂයාත් යක්ෂනින් සමීපයට ගියේය. ඔහු තමන් හා සමග ව්‍යතීකුමණය කළ කල්හි ඒ පුරුෂයා එතනදීම ජීවිතක්ෂයට පමුණුවා ඉදිරි ඉදිරියෙහි ගොස් අනික් සාලාවක්මවා ආතන විතතාදීවූ නොයෙක් තුර්ය භාණ්ඩයන්ගෙන් ගෙන ගී කියා උන්න. එතැන්හිදී ශබ්දයෙහි ඇළුම් ඇති පුරුෂයා රදා ගියේය, ඔහුත් අනුභවකොට ඉදිරියේ අනෙකප්‍රකාර සුවද කරඬුපුරා සල්පිල් හදාගෙන සිටියාහුය, එතැන්හි ගන්ධයෙහි ඇළුම් ඇති පුරුෂයා ධුදුනේය. ඔහුත් අනුභවකොට ඉදිරියේ ගොස් නොයෙක් අග්‍ර රස ඇති දිව්‍ය භෝජනය පුරාගෙන බතිනි. අගානිය සදාගෙන උන්න, එතැන්හි රසයෙහි ගිණු වූ පුරුෂයා ධුදුනේය. ඔහු අනුභව කොට ඉදිරියෙහි ගොස් අනෙක ප්‍රකාර දිව්‍යහන් පනවා උන්න, එතැන්හි ප්‍රභටව්‍යයෙහි ලොල්වූ පුරුෂයා ධුදුනේය, ඔහුත් අනුභව කළහ, බෝධිසත්වයෝ උදාකලාවූය ඉක්බිත්තෙන් ඒ යක්ෂනී සිතන්නී ඒකාන්තයෙන් මේ පුරුෂයා ඉතාම මෘදුය, මම මොහු කාවත් නොරදිමි බෝධිසත්වයන් පසුපස්සෙහි ගියාය. වනකර්මාන්ත නිසා දඬුපත කපන්ට ගිය සත්වයෝ යක්ෂනීය දෑක තී ඉදිරියෙහි යන්නා වූ මේ පුරුෂයා තිට කවරෙක්වේදැයි විචාළාහ, ස්වාමී දරුවෙහි මා බල අවස්ථාවෙහි පටන් වල්ලහ වූ පුරුෂයානෝ යයි කිව, එසඳ පුරුෂයෝ පින්වන මෙබඳුවූ සිව්මැලි මල්දමක්සේ රන්වන් කුමාරිකාව තමාගේ දෙමව්පියන්වත්වූ පසුපස්සෙහි නික්මයෙහි කුමක්නිසා තොපි මෑ නොමිච්ඡා ඇරගෙන නොයව්දැයි කිහ. එසඳ බෝධිසත්වයෝ එමිබා පින්වන්නී මෝතොමෝ මාගේ සත්‍රියක් නොවෙයි යක්ෂනීය, මෝ මාගේ මනුෂ්‍යයන් පස්දෙනෙකු අනුභවකොටපුවයි කිවූය, බෝධිසත්වයෝ මෙසේ කිය, රුදු යක්ෂනී කියන්නී පින්වන්නී පුරුෂයෝ නම් කිපිකල තමන්ගේ සත්‍රීන් යක්ෂනීන් හා ප්‍රේතදූන් හා සදාශකෙරෙහි කියා යමින්සිටම ගර්භණී ස්වරූපයක් දක්වා නැවත එක්දරුකෙණෙකුත් ලත් රූපයක් දක්වා පුනෙකු ඇකයෙන් වඩාගෙන බෝධිසත්වයන් පසුපස්සෙහි නික්මුණාදුටු මනුෂ්‍යයෝ පළමුසේ විචාරති, බෝධිසත්වයෝ ඇ යකින්නී නියාව කිය කියා ගොස් තක්සලානුවරට පැමිණියාහ.

ඒ යක්ෂනී පුත්‍ර අතතඩාකොට තනියම පසුපස්සෙහි ගියාහ. බෝධිසත්වයෝ මෙනුවර වාසල්දොරට පැමිණ එක්ශාලාවක උන්නාහ, යක්ෂනී බෝධිසත්වයන්ගේ තේජසින් ඇතුළට වදින්නට අසමත්ව දිව්‍යරූප මවාගෙන ශාලාවාරයෙහි සිටියාහ. එකෙණෙහි තක්සලා නුවරින් කොසොල්රජ්ජුරුවෝ උයනට යනනැතැත්තෝ ඇ දක පිළිබඳ සිත් ඇතිව දරුව මෑ අස්වාමික නියාව දෑක හෙණ එවයි කියා පුරුෂයෙකු යවූහ. ඒ පුරුෂයා ඇ කරා පැමිණ සස්වාමිකදැයි විචාළේය. යකින්නී කියන්නී එසේය පුරුෂයානෙහි මේ ශාලාවේ ඉන්නා පුරුෂයානෝ නම් මට බල අවස්ථාවෙහි පටන් බත් පිළිදී ස්වාමීව සිටි තැනැත්තෝයයි කිය, බෝධිසත්වයෝ එසඳ කියන්නාහු මෝතොමෝ මාගේ සත්‍රියක් නොවෙයි මෑ යක්ෂනීය මෑ විසින් මාගේ මනුෂ්‍යයෝ පස්දෙනෙක් අනුභවකොට පියනලදහයි කිවූය, යක්ෂනී කියන්නී ස්වාමීපුරුෂයෝ නම් පින්වන කිපි කල යමක් මුබාවේසවිනම් එම කියති කිව මෙහෙවරගිය පුරුෂයා දෙදෙනාගේ බස් අසා රජ්ජුරුවන්ට ගොස් කිය. රජ්ජුරුවෝ අස්වාමිකභාණ්ඩයනම් රජ්ජුරුවන් සන්තකයයි කියා යක්ෂනීය කැඳවා ගෙන්වාගෙන ඇතුපිට තබා නුවර පැදකුණු කොට ප්‍රසාදයට නැගී ඇ අගමෙහෙසුන් තනතුරෙහි තිබූහ. ඒ රජ්ජුරුවෝ ඉස් සෝදා තහා සුවදවිලවුන් ගත්වා සවස මෙහෙතිමවා ශ්‍රීයහන් මසතකයට නැගී සැතපුනේය, ඒ යක්ෂනී තමන්ට සුදුසු ආහාරයක් අනුභවකොට ස්වර්ණාභරණයෙන් සැරහී සුවද විලවුන් ගත්වා ශ්‍රීයහන් මසතකයෙහි රජ්ජුරුවන් හා සමග වැදහෙව රජ්ජුරුවන් රකිසවයෙන් සැපවිඳ සැතපුනු කල්හි එක් ඇලයකට පෙරලී ඇඬූය,

එසඳ රජ්ජුරුවෝ ඇට සොදුර තෝ කුමක් පිණිස අඩන්තෙහිදැයි විචාළහ, දේවයන්වහන්ස මම නුඹවහන්සේ විසින් මගදී දෑකගෙන එනලද්දෙමි, නුඹවහන්සේගේ අනතෘපුරයෙහි බොහෝ සත්‍රීහු ඇත. මාවූකලී සමපතිනීන්යන් අකොප්‍යව දෑහමෙන් රාජ්‍යය කෙරෙමින් දානාදීවූ පින්කම් කොට කම්වූ පරිද්දෙන් මිය පරලොව ගියාහ. ශාසනාවූ

බුදුරජානන්වහන්සේ මේ අතිතකථාව ගෙනහැරදක්වා වදාරා හික්මුන් වහන්සේට අවවාද වදාරණයේකි. මෙසේ වදාළසේකි. මහණෙනි ඇතුළුවූ මුළුමනට රේඛාවසමව පිරුණාවූ තෙල් බින්දුවකුත් නොවගුරුවා යම්සේ පුරුෂයෙක් ගෙනගියේද එපරිද්දෙන්ම තමාගේ සිත කායගතා සතියෙහි බහා යම්සේ පුරුෂයෙක් ගෙනගියේද එපරිද්දෙන්ම තමාගේ සිත කායගතා සතියෙහි බහා යම්සේ ඇසිල්ලකුත් බහිඬාලඹනයෙහි විකෂෙපයට නොපැමිණේනම් එපරිද්දෙන්ම නුවනැත්තාවූ යෝගාවචරතෙමේ ස්වකීයවූචිතතය රක්තේය, කුමක් පිණිසදයත්? අනවරාග්‍ර සංසාරයෙහි කිසි බාල පෘථුප්පන කෙනෙකුත් විසින් සවස්තයෙනුත් නොගියවරු නිර්වාන නැමැති දයාව ප්‍රාර්ථනා කරන්නාහු විසින් කර්මස්ථානයෙහි ඇමවේලෙහිම අභ්‍යාසකටයුතුද එසේහෙයින් යම් පුද්ගලයෙක් නිවන් දකිනා කැමැත්තේවීනම් ඒ සත්වයා විසින් තෙල් පාත්‍රය ගෙනයන්නාවූ සත්වයා හැමවේලෙහිම සිහිඇතිව තෙල්බින්දුවකුත් නොවගුරුවා ගෙනයන්නාක් මෙන් හැමවේලෙහිම කායගතාසති කම්ස්ථානයෙන් යුක්තව නානා ලම්බනයෙහි සිත යා නොදී චිත්තකාග්‍රතාකොට තමාගේ සිතරැක අමෘත මහානිවාණය ඤාත් ඤාත් කටයුත්තේයයි මෙසේ ශාස්තෘවූ බුදුරජානන් වහන්සේ නිවාණධම්මයෙන් දේශනාව කුළුගන්වා මේ තෙලපත්ත ජාතකය නිමවා වදාළසේක.

එසමයෙහි රජපිරිසනම් දැන් බුදුපිරිසය, එසමයෙහි රාජ්‍යයට පැමිණියාවූ කුමාරයෝනම් තිලෝගුරු සම්මාසම්බුදුරජවූ මම්ම වේදියි තමන් වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.